

(อม.๓๓)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายภีรพล ลาภาโรจน์กิจ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้คำฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ในการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมาย ไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย

โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ชั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ กับจำเลยย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่ปรากฏว่า จำเลยเดินทางไปอำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้ บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริต ที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม แห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา โดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย และข้อบังคับ การประชุมของรัฐสภา ต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ของประเทศ พ.ศ. ทรานซ์โดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลย เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น อันเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอุทองใน แขวงจตุรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) แต่งตั้งองค์คณะในการไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหาจำเลยแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพและคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่ปรากฏว่าจำเลยเดินทางไปอำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา โดยจำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติดังกล่าว เมื่อการแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่มาแสดงตนในการประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดที่เป็นเหตุให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน การกระทำนั้น ย่อมไม่ชอบด้วยบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนน จะกระทำการแทนกันมิได้ จึงเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย

โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๒๒ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภา ได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติ ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตรารัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน เช่นนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด ในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิชอบก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมาย แม้ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่า ขณะกระทำความผิดจำเลย เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ของปวงชนชาวไทย แต่กลับกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษให้แก่จำเลยได้

นางมณฑรี อุชชิน

นายรังสรรค์ โรจน์ชีวิน

นายศุภมิตร บุญประสงค์

นายเผด็จ ชมพานิชย์

นายไชยยศ วรรณท์ศิริ

นายทวีศักดิ์ อุณาพรรัตนกุล

นายอำนาจ โชติชะวารานนท์

นายระบิล จันทกริรมย์

นางสาวนัยนาฎ จันทร์จำเริญ